

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долер.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Ба-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні“: 29-28.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Єдність протиукраїнського монархічно-більшовицького фронту.

Пролетаріати вістки в закордонній пресі, що японці позарештовували деяких московських монархістів, що працювали в Манджурії на користь більшовиків. Сімбіоза цих двох екстремів може здаватися куріозом. Дехто може навіть сказати — нахаб! Але факти говорять інше. За життя Леніна московський шовінізм якийсь ще не відважувався показувати своїх кіхтів. Крім того, ще була свіжа пам'ять про героїчну боротьбу національностей б. російської імперії за свою національну свободу. Та й гасла про самовизначення ще не виблідли були на прапорах, як більшовицькому так і демократичному (Вільсон). Але тепер багато змінилось. Найшлися наслідувачі більшовицької доктрини про диктатуру одної партії і вони віддячилися більшовикам тим, що позичили їм ідею вождя. Що за більшовизму почав рости в Москві великодержавний націоналізм великоруського характеру — на те вказували відомі виступи М. Горького, проти української культури, який дійшов у своєму шовінізмі так далеко, що навіть непогджувався дати дозволу на переклад своїх творів на українську мову. Правда, від того нічого не втратили українці. Українська молодь не потребувала і не потребує виховуватись на бошицькому романтизмі. То лише свідчило про розперзаність московського шовінізму, який не крився зі своєю ворожістю до національної політики, започаткованої Леніном, який був теоретично прихильником розвитку національної культури пригноблених націй. Тепер, коли вождь Сталін, омоскволений грузин, рішив записати своє ім'я в історії, як новітній московський Казант — збирач земель, московський шовінізм немає стриму. Нищиться все, що не московське. Кожний, хто брав лише будьяку участь в українській визвольній боротьбі, — знаходиться тепер на Соловках, у Сибірі, Туркестані, коли не на тому світі. Рядові комуністи, коли вони приналежали до українства, вже майже всі зліквідовані. Залишилися ще ті, на видних посадах, що їх так тихо не побудешся за допомогою ДПУ. Ось поведували на них всякі неситові речі й порозстрілювали. А емігрантська московська монархістична преса виписувала на кожного розстріляного українця (як напр. на Конара-Палашука), що це були чужоземні шпioni.

Там Постишев недавно виголосив промову, а який закидував шпionство Шумському, Солодубові й іншим. Те, що він говорив, було лише повторюванням писанини московської монархістичної преси. Цікаве явище — вперед починається це в монархістичній пресі, а потім думки монархістів повторюють Постишеви й компанії. Виходить, що директиви щодо національної політики Постишев й Ко одержують від московських монархістів. Напр., залишилося ще пару нерозстріляних галичан на Україні. І ось вже розпочав московський монархістичний щоденник „Возрождение“ вести проти них кампанію, похваляючи Постишевих за патріотизм. Деякі уривки із тої протиукраїнської монархістичної пресової кампанії хочемо навести, щоб зафіксувати це явище — єдності й однозгідності монархічно-більшовицького протиукраїнського фронту. Передова під назвою „Кінець української націоналізації“ — вміщена в „Возрождении“ ч. 2959, аж захищається з радості, що більшовики касують українізацію, яку раніш вони ранили „одним із найголовніших досягнень у своїй національній політиці“.

„Завданням цієї політики більшовиків — говорить передовик-монархіст, — було: зруйнувати „імперську будівлю“ Росії, розбити органічну єдність народів. На Україні була проголошена офіційною мовою для всіх установах республіки українська мова, а цю останню почали запроваджувати в тому штурговому варіанті, що розробився за інспірацією австрійської влади в Галичині за останнього вілкіса перед війною. Проти галичан-австро-

філів під егідою більшовиків тишно розцвіла на Україні. Але тепер вже все це признається „кознями класового врага“ (підступом класового ворога), спробою прищипити на Україні не загально-пролетарську культуру в українському варіанті, а українську національно-буржуазну культуру. З цього зроблені висновки. Виписані з Галичини лінгвісти звільнені з посад, а друкування словарів й граматик припинено до розроблення нових текстів близьких до загально-російського мови. Заява Постишева про те, що боротьба з великодержавним великоруським шовінізмом мусить вестися, не міняє справи: зміна безсумнівна й щасливі дні галицьких українізаторів минули. Потреба тягтися з цією незрозумілою непотрібною мовою (вона-ж не відкриває доступу до жадної культурної скарбниці), природно, драгувала населення й тепер прийшлося би відсилати назад не галицьких лінгвістів, а пetersбурзьких або московських. Зусиллями русських людей, що живуть в Малоросії й Новоросії злочинна спроба роздробити руський народ — припинена, віримо, безповоротно“.

Ось так бадьоро закінчує похвалу Постишевим монархічний щоденник, засліплений аж до оглушення своїм шовінізмом. Підтвердження єдності „руссаго“ народу дуже слабеньке. Московські гнобителі зрозуміло, „відшлють назад“ лише „галицьких“ лінгвістів. Зиселюють вони з України не лише „галицьких“ лінгвістів, а й українських селян, робітників та інтелігентів у тундри півночі за те, що не хочуть скоритися нахабному й кровожадному мо-

СІНОКОСИ ПОКІНЧЕНІ.
Життя починаються. Не забудьте забезпечити збіжжя й пашу від огню
В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

сковському деспотизмові. Марна потіха — ця політика якраз веде не до єдності, а до нечужості й злоби проти всього, що пахне московським. Не до єднання веде, а до зпертої й безкомпромісової боротьби українського народу з Москвою за своє національне визволення. Колишній голос московської комуністичної сирени про самовизначення, про визволення пригноблених націй змінився в шовіністичне гарчання імперіаліста й уніфікатора. А це шовіністичне гарчання мусить підтвердити комуністично настроєну молодь, як других, так і нашої пригнобленої нації, що так легко раніш давалася зачарувати голосові московської сирени, а тепер покутує свою легковірність літами тюрми, не за боротьбу за визволення свого народу, а за цілі московського імперіалізму. Колиш ще можна було хоч говорити про розвиток національної культури позбавлених політичної волі націй, що знаходяться під деспотією Москви. Тепер і цей аргумент відпадає. Не лише тіло, а й душа нації нищиться ad maiorem gloriam московського зоологічного націоналізму. Тепер ми вже мало маємо до втрати по тому боці Збруча. Помер творець конституції Союзу — розпадається й сама ця потвора. Не маємо, всеж таки причини до зневіри в нашій боротьбі за національне визволення. Англія не Московія, а нас є троха більше як ірляндців. Нехайже тепер віра в перемогу підсилює наш дух, а тоді чорночервоні московські єдинонедізмі переконуються, що вони помилялися і що помилка ця була для них фатальною.

М. О.

Ще про всеукраїнський національний конгрес.

Голос у дискусії.

Думка про скликання всеукраїнського національного конгресу, яку недавно порушив на сторінках „Діла“ С. Д. в своїй статті „Укр. нац. конгрес“ безперечно незвичайно важка і на часі. Справді, здається, що справа українського відродження ще ніколи так не була загрожена, як зараз. З усіх європейських народів український варіант після світової війни залишився не то що найбільше покривдженим, але розбитим... зруйнованим в господарському, культурному та суспільно-громадському і політичному відношенні. Ні в одній державі він не має можливості вільного розвитку. Всюди бачимо загрозу біологічного існування нашого народу: голод, масовий переселення, „нацифікація“, депортації, загалом дубожіння — все це врешті-решт може ослабити навіть найздоровіші й найкультурніші з народів. Цікаво, що коли в минулому столітті всі емансипаційні рухи пригноблених народів зустрічали гаряче співчуття і допомогу з боку більш поступових представників європейської культури, як напр. змагання поляків, то тепер ми бачимо не тільки індеферентне але й цілком байдуже, а то ще й вороже відношення до проблеми визволення українського народу. Прихильників його можемо перерахувати на пальцях. Ясно, що причина цього явища лежить у тому різко реакційному курсі, який взяла майже ціла Європа та взагалі — у загально переборщеним матеріалізмі, який безглуздо відкидає всякі етичні засади в індивідуальній (особовій) та колективній (суспільно-громадській) поведінці.

Етична концепція гуманізму, яка постоїла в ідеї християнства, тепер тільки зручна фірма для покриття в дійсності доброго організованого

патентованої вирахованості та безоглядної хижацької поведінки. Властиво ця протистична засада стала „нормою“ суспільних відносин. Саме тим і пояснюється, чому всі змагаються українського народу не зустрічають зараз того відгуку, який вони могли зустрінути в недавньому минулому. Тим скрутніше становище нашого народу: бож він став об'єктом торгів без нас... всупереч усім нашим змаганням, побажанням волі... Безпосередньо зацікавленим не ходять так про наш нарід, як про ті природні простори та багатства, які він зумів у історичному минулому заселити та прибудити. Що це не жарт — нас може легко в тому переконати політика тих держав, які позаймали наші землі, „порядкування“ земель, природних багатств і населенням, всі методи цього „порядкування“ променюють більше ніж пророчество за тим, що дійсно заноситься на цілковите знищення всього українського: заноситься на винищення самого народу, як окремої людської породи...

Так далі бути не може. Але, коли не може бути так, то треба, щоб було інанше, саме так як треба. На превеликий жаль це „треба“ досі ніяк не могло зворушити деяких наших політиків. Цілими роками „дорослі“ люди живуть фікціями, які аважають за „принципи“, реальну політику і боротьбу між собою за ці фікції. Ші політику і боротьбу між собою за ці фікції. Ші люди не творять політики, але просто займаються політиканством, до того ще й зрібничкою. Хіба це не кумедно, а разом з тим до боляче. Хіба це не боляче, що в той час, коли ми між собою гриземося за фікційні речі (монети — ідеї) і тим самим редукуємо і без того свої слабенькі сили, в той час — наші вороги гризуть цілий напчарів аа живо тіло! А ми загаспадеві фікціями,

Др. Т. Е. Бурачинський

вул. Сапінг ч. 25

ВНІХАВ І ПОВЕРНЕТЬСЯ ДО ЛЬВОВА
20. СЕРПНЯ.

1—1

106

замість того, щоб дійсно йти до скріплення своєї національної сили та міцї господарської, культурної та політичної. — Грізимося мов ва кінтку, (якої до того ще нема), і... розмовляємося про загальні дрібнички свого буденного життя... Вислід того всього фатальний: ні диференціації ні інтеграції сили ще досі немає.

У той же самий час ми помічаємо, як усі ворожі чинники безпосередньо і посередньо зацікавлені в нашому розподілі все міцніше та певніше скупчують свої сили; їх об'єднують не фікції (якими ними кормлять наших „господарів“), а такі реальні інтереси господарського та природного порядку. Система їх впливу тисне щораз більше в прямиї залежності від інтеграції їх сили і, так би мовити, в геометричній прогресії, в залежності від розкладу та дезінтеграції нашої сили, що випливає з отого нашого неповажного дрібничкового політиканства чи недбалства. Ясно, що далі так бути не може. Або — або! Або ми дійсно будемо творцями відродження нашого народу, яке ми поставимо на добрий господарський і культурний ґрунт, або ні, то адамо всі позиції і дамо можливість зробити те, чого хтось хоче.

Тому скликання всеукраїнського національного конгресу саме на часі. Такий конгрес міг би напевно внести нові настрої в наше життя; міг би передовсім зробити підсумки всього того, що ми досягнули протягом останнього віку чи кількох десятиліть, а також і того, що було втрачено за весь цей час; конгрес міг би також намітити і дальші загально-національні цілі, поширити та поглибити ідеологічні основи українського руху, виробити конкретну програму, методи та засоби для її досягнення. Ясно, що не можна погодитися з автором наведеної статті, що мовляв, говорити про план чи програму конгресу зараз не доводиться... Поручуючи питання про важність і потребу скликання такого конгресу, треба обов'язково підходити до справи зі сугубо практичного боку. Для мене ясно, що конгрес повинен поставити на черзі два питання „буття чи небуття“ нашого народу; іншими словами — виявити правдивий стан його положення господарського, культурного і політичного в ширшому розумінні; виявити ступінь загрозлення нашого біологічно-плеємного існування; виявити всі напрямки чужонаціональної політики в цих усіх аспектах суспільного життя. — Це з одного боку. І — знайти шляхи не тільки спаралізування всіх ворожих заходів, але, передовсім, шляхи справжньої нашої реальної політики, яка дала би запоруку того, що дійсно ми вийдемо на широкий шлях вільного життя. Все-

український національний конгрес у такому випадку мусів би стати значною рупійною силою всього нашого сучасного та майбутнього процесу відродження і, можливо, що дійшов би до створення єдності проводу, без чого годі думати про успішність наших деструктивно-децентралізованих змагань, які замість інтеграції нашої сили часто-густо, може невідомо, нівелюють її.

Такий конгрес вимагає значної підготовки, а тому і відповідного часу. Повстає практичне питання: коли він може бути скликаний? І далі: хто має взяти на себе ініціативу його підготовки? Хто має право, чи може взяти участь у такому конгресі? Чи це будуть всі наші політичні партії та окремі заслужені сусп.-громадські і культурні діячі нашого життя чи, взагалі, всі ті, що захочуть бути присутніми? Ясно, що це питання слід належно обговорити. Знову таки: де саме було б найвигідніше скликати конгрес так, щоб він міг відбуватися незалежно від якихнебудь побічних тенденцій, але щоб одночасно був зв'язаний з технічними перешкодами та труднощами. Не можна оминути і питання фінансових

засобів для конгресу, яке в тому випадку дуже важне: бо-ж хто зможе поїхати кудись за кордон, коли така поїздка зв'язана зі значними втратами? У конгресі бажана участь так-би мовити всієї нашої еліти з представниками всієї класи і станів; бо шойно тоді конгрес матиме велике моральне і практичне значіння. Над всіми цими питаннями слід розвинути широкі дискусії, яка-б вияснила всю складність і важність скликання всеукраїнського національного конгресу, а шойно вже на цьому підкладі можна було б прийти до конкретних завдань і рішень. Дати відповіді на ці запити — значить конкретизувати справу, приступити до її оформлення, а відтак — здійснення. Цікаво було б почути у цій справі голос наших старших досвідчених політичних парламентаристів, зокрема, публіцистів та, взагалі, суспільно-громадських і культурних діячів, які чей-же не можуть обійти мочок такої важкої справи, як скликання всеукраїнського національного конгресу, що може стати-ся зворотню точкою наших змагань.

Т. М.

Наївність чи непоінформованість?

Д-р Ю. Маршалек про кривди української кооперації.

У двотижневнику для кооперативних справ, органі „Унії Звйонзкуф Спудзельних в Польсше“ — „Порадник Спудзельні“ з 1. липня ц. р. помістив д-р Юзеф Маршалек велику статтю про трилітній план української кооперації. Обговоривши подробиці останні загальні збори РСВК, п. Маршалек затримався довше над третьою частиною цих загальних зборів, що відносяться до важкого положення її адміністративних перешкод української кооперації і пише:

„Якщо згадуємо про третю частину ухвал загальних зборів РСВК, то тому, що українська кооперація де може, поза кордонами Польщі і в її межах жаліється на перешкоди і труднощі, які мають зустрічати її з боку влади. Ці справи порушив недавно в загальному рефераті про українську кооперацію на З'їзді Кооператив у Варшаві пос. Остап Луцький. У дискусії над ним один з відомих кооператорів у Варшаві мав заявити: „Мені як кооператорові-полякові прикро було дізнатися про ті вимково трудні умовини, серед яких доводиться працювати українській кооперації в Польщі“.

„Ці слова — пише п. Маршалек — повторено безумовно даліше. Якщо їх сказано в тій формі, вважаємо, що треба би бути обережнішим у виголошуванні подібних енуційій на основі будь-що-будь однобічного наświetлення фактичного стану.

„Польські кооператисти, що працюють на тому самому терені, не бачуть вимкових утруднень і кривд української кооперації. Українські кооперативи можуть працювати зовсім спокійно і розвиваються, як доказують цифри

й життя, зовсім добре. Якщо з боку влади були справжні перешкоди, їх розвій не був би в такий швидкий ні такий очевидний“.

Такий самий погляд, як п. Маршалек, має більшість польського громадянства. Але як цьому останньому, зачитаному в „Курьєру“ і інших „Експреси“ годі дивуватися, так з другого боку невідомо: підозрівати п. Маршалка в наївності чи свідомій неправді? Адже він, як той, що цікавиться українською кооперацією і пише про неї статті, повинен знати, що у сльозі розв'язання більш як 40 українських кооперативів в рівенському пов., а взагалі в Воєні 90-х, починають в цьому воєвідстві не дозволяти на заснування кружків „Сільського Господаря“ (пр. Новий Почаїв), бач навіть розмазувати старі, про що доказує такий документ, який маємо в редакційній теці:

Starosta Powiatowy Rówieński L. A. — 8/33. Równia dnia 6. lipca 1933.

До

Kierownictwa Filji Krajowego Gospodarskiego Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ w Równem ul. Żytnia 8, na 100 p. Mikolaja Nehrebeckiego.

W załatwieniu zgłoszenia tamt. z dnia 12. VI. r. b. na podstawie art. 4) Rozporządzenia Prezydenta RP. z dnia 27. X. 1932 r. Prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 49 poz. 808): sprzeciwiam się założeniu Filji w Równem Krajowego Gospodarskiego Towarzystwa „Silskyj Hospodar“ we Lwowie, ponieważ istnienie takiego może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku Publicznego.

Zgodnie z p. 3 art. 75 Rozporządzenia Prezydenta z dnia 22. III. 1928 r. (Dz. U. RP. Nr. 36 poz. 341) decyzji niniejszej bliżej nie uzasadniam. Od decyzji tej służy mi

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 31. ЛИПНЯ 1933.

СОФІЯ ЯВЛОНСЬКА.

3 дороги в Юнан,
країну піратів.

II.

АМІ-ЧАУ.

На жаль, в одинокому готельку цього просявленого міста піратів, де я зупинилася на ніч, господар усе змобилював на мої послуги: мухи, комарі, блохи, несеїне м'ясо на печеру, алоїс олівочі, музику та гамір до досвітка, одним словом усе — з винятком єдиної приємності, на яку я поклалада отілки сподівань — гарячу купіль.

— Все, що собі бажаєте... — вираджувався він, — може мандрівний театр? Але ванну? У цьому місті не знайдете, навіть на показ.

І коли я згадала, що саме в надії на ту ванну я відмовила гостинним запросинам мого китайця з поїзду в його рідний дім і чим утратила можливість ближче ознайомитися з рідним життям китайців, ще й з його трьома доньками, з яких одна має найменші ноги з цілих околиць го серце в жалю задудоніло в мені, як порожня криниця, коли плывеш в її глибоке дно. Вже в пів години минуло, від коли я неперушно чекала на замовлений чай, спершилася на поруччя балькони, що висів під високим вікном моєї кімнати над сумовитою, захмареною від вечора, долиною. А чий все це десь там варився на тризліжках, довкола яких з давніх давен певно грали на скрипці та співали чарівних пісень.

З досади і я стала співати українську співанку „А соловейко тьохав, все тьох тай тьох та тьох“.

Звідки нараз взялася та зачарована густа хмара? не знаю. У Китаї взагалі трудно що зрозуміти. Хмара надбігла, зависла над моїм бальконом та ледви я встигла скинути з себе одяг та витягти з валізочки кусник мила як з хмари вдарив ясний теплий туш.

На дорожці під бальконом, вертаючи з поля зупинився зачарований моєю піснею та настоміною якийсь китайець — хоч не на довго. Певно був у страху, щоб дощ не змив з його обличчя печатки його китайського походження, а може й узяв мене за білу чарівницю у вечірньому траєсі.

Новонароджена, наче гриб по дощі та знову білошкіра, я бадьоро збігла сходами на вулицю на велике здивування власника готелю, грека, який пів години передтим бачучи мій похоронний марш, схід по сходах, по втраці ваді на теплу ванну, щиро спочував зі мною, а навіть обережно запропонував мені свого доброго знайомого „знаменитого“ лікаря. Віз був певний, що я тяжко хвора, бо інакше нащо-ж мені тота гаряча ванна?

Тепер він знову підбіг до мене та спитав, чи я не голодна, чи не потребую його послуг, чи обідати в готелі, чи я задоволена з кімнати, врешті попередив мене не віддаляватися самій від європейського центру, себто двірця, бо тутешні китайці ще не зовсім звикли до виду білих та, мовляв, дуже ще „полохливі“. Я заспокоїла його визнаючи, що китайці це мої добрі, старі знайомі, що я живу з ними у великій згоді та що я саме йду шукати одного з моїх друзів. Я все ще думала про мого втраченого, невіджаного товариша подорожі.

На жаль, господар не міг мені пояснити, де жив „мій добрий друг“ — такий-то китайець, що носить синю довгу загортку з широкими рукавами, на голій голові має чорну шапочку,

а під шапочкою вузькі кісці, хитрі оченя. Грек був дотепний, бо запевнив мене, що до його дому я не вийшла б то напевно там зустрічу одного з моїх „друзів“, зовсім подібного до мого опису.

Не вважаючи на його пересторогу, я пішла глинути одним оком на місто, заки впала в нього китайська ніч. Рух юрби, спів продавців, азули, солодощів, нафти, ферментованого сирю, молока, одики людей, що з навантаженими кучами верталися караваном на вічліг у мурі міста, вигуки „пус-пусів“, що тигли товстих китайських мандаринів у двоколесних возах, врешті крикання ворон та гавкіт голодних собак наповняли вулиці таким дивним гамором, що від нього аж почала кружитися голова, наче в ярмаркових карузелях.

Але я люблю карузелі і тому цей режисер зовсім не зупинив мого проходу, а навпаки йшла щораз то далі та глибше, розгортаючи рукавами непроникувну юрбу китайців, наче в сильно хотіла вдертися та збавити секрет цього захищеного життя. Трохи далі юрба різилася. Вулиці звужувалися, ставали якісь похмурі, чужані, доволішні, навіть часом безвихідні. Тоді я безрадно вертаю назад і знову йду наосліп вперед, праворуч то ліворуч, то попри високі докільний міський мур, а з яким крик шапирівко безмежні цвинтарні загоми, акриті вогнищами, порослими травою, гробами. Тут доносилися завіми, наче захлужалося у вечірній тиші. Вулички опустіли, тільки на гробах крапали вперто ворони.

Обертаючися поза себе, щоб затримати дорогу, якою маві слід вертати, я нараз помітила у деякій „ресектизації“ віддалі двох китайців, що йшли за мною.

— Цікаві певно на білу жінку, — почувала я з симпатією. — а які немітливі, не уважа-

розрахунок право вніснення за посередництвом тут. Староства одwołаніе до Urzędu Wojewódzkiego w Łucku w terminie 14 dni po doręczeniu. — Starosta (—) A. Kański.

Повинен теж п. Маршалек знати, що в Ріженщині і других повітах замикають старостства крамничі кооператива, хоч вони мають найкращі можливості локалі і хоч поруч існують у примітивних гігієнічних умовах десятки жидів-

ських склепів і т. д. і т. д. — що листу ми могли б продовжити у безконечне.

Підозрюємо що інше: Або п. Маршалек бачить цей чорний бік нашої кооперативної і спідомо каже, що він білий, або він переконаний, що ця кооператива, жалючись на труднощі, політику, відійсності перешкод нема — а тоді: блаженні віруючі!..

(а. к.)

На допомогу жертвам повені.

КОМУНІКАТ Ч. 3.

Краєвий Комітет допомоги жертвам повені визнає всі місцеві Комітети Допомоги, де були повені, щоби негайно приступили до збирання точних і правдивих відомостей про розміри шкід для належної орієнтації в потребах допомогової акції.

У списках шкід треба подати імена і прізвища пошкоджених та якість понесених кожним з них шкід, а саме: скільки ґрунту вода залила, замулила в сіножатях, пасовищах, орних полях та городах, скільки ґрунту вода вирвала і забрала при березі, пересуваючи корито ріки, які господарські культури знищені в ціло-сті, які частинно. Так само треба подати шкоди у мешкальних і господарських будинках (в цілості, частинно, завогчення, чи будинки надиються на мешкання без шкоди для здоров'я), та шкоди в худобі. Також належить подати шкоди нанесені громадським добром, дорогам, криницям, мостам та жертви в людях. Усі шкоди треба оцінювати в грошах. При цьому було би побажання подати, яка допомога і в якому виді потрібна негайно, а яка пізніше.

Вказане, щоби громадські таксатори оцінювали шкоди комісійно при участі місцевих комітетів, та щоби ці оцінки потверджували Комітетам громадські уряди.

Місцеві Комітети передадуть негайно усі списки шкід Повітовому Комітетові, який після збирання і зареєстрування їх у себе перешле ці списки до Краєвого Комітету Допомоги Жертвам Повені у Львові, Ринок 10/II.

Звертаємо увагу, що багато пошкоджених не зголошало ще досі шкід до скарбових урядів через свої громадські уряди в цілі відписання податків або здержання егзекуцій. Причиною не зголошення була в деяких випадках зневіра в признання полекші або невідомість. Пору-чаємо Місцевим Комітетам, зайняти цією справою і подбати, щоби кожний пошкоджений зголошав у цьому уряді свою шкоду в як найкоротшому часі.

Від скорого устійнення розмірів шкід залежить скорість збірок і рід допомоги пошкодженому населенню, та старання у належних чин-ників за поправу долі потерпілих, тому інтен-сивна праця konieczна.

Допомогові Комітети у непошкоджених районах зволать уже зголошувати, скільки зі-

брали в грошах, далі в одежах, чи натура-ліях, бо вже треба потребуєчим йти з допо-могою.

Комітет свідомий того, якої треба допо-моги, та всеж таки радо прийме кожну нову здо-рову думку щодо способів цієї допомоги. Тому просимо тих, що знають обставини на місцях, подавати свої пропозиції під розвагу Краєвому Комітетові.

Жертви в грошах просимо пересилати на адресу: Цетробанк у Львові, вул. 3. Мая ч. 15 з допискою „для жертв повені“ число копта збірки 10.818. Конто П. К. О. Варшава ч. 143.467.

В дальшому організувати збірки одіжю і продуктами.

Краєвий Комітет Допомоги Жертвам Повені:

Інж. Микола Творидло в. р., місто голова.

Інж. Юліян Мудрак в. р., за секретаря.

Новий самоуправний закон.

XIV.

ПРАВА УПРАВНОГО ОРГАНУ У ВИПАДКУ РОЗВ'ЯЗАННЯ РІШАЛЬНОГО ОРГАНУ.

У випадку розв'язання рішального органу, управний орган виконує тільки ті біжучі функції управного органу, які конечні до утримання правильного ходу самоуправної господарки. У цьому часі управний орган не може брати на себе чинності, що тревало обтяжувала би фінансово волюсть — місто, — а зокрема не може будувати, замінювати, обтяжати, віддавати в застав права і нерухомоти, або віддавати їх в наєм понад три роки, або робити даровини і записи і установляти фундації. Повищі обмеження щодо прав управного органу не торкаються випадків, в яких іде про виконання правосильного рішення розв'язаного рішального органу. Ті обмеження не торкаються теж актів про збуття і заміни нерухомотей, якщо довершення такого акту конечне до урядження або для цілей розбудови міста. Управний орган має теж право затягати іменем і на річ самоуправного зв'язку довгорочинцеві позички і обтяжати в тій цілі нерухомоти, якщо ті позички призначені виключно до сконвертування зобов'язань, що тяжили на самоуправному зв'язку у хвилині розв'язання його рішального органу. Управний орган рішає колегіально всі постанови і рішення в заступстві розв'язаного рішального органу.

ТИМЧАСОВА УПРАВА. ПРИБІЧНА РАДА.

Якщо розв'язано управний орган, а волюсьна — міська — рада урядуює далі, тоді обсяг діяльності колегії управи до часу складення ново-вибраної управи переходить на віята — бурмістра — президента міста — або їх заступників, коли одно з тих становищ займає професійний член управи і остає на цьому становищі. Якщо такий випадок не заходить, надз. влада, покликана до затвердження виборів, покликуює тимчасового віята — бурмістра — президента міста. Та сама влада має теж право установити тимчасову управу у випадку, коли ніодні з у-строєвих органів (себто управа або рада) во-люсьна — міста — не є розв'язаний, однак ви-дани мандати віята — бурмістра — прези-дента міста — і їх заступників, або коли ті особи зложили свої мандати, або їх атратили, або коли їх припинили у виконуванні служби. Тимча-сова управа перестає існувати після право-сильного виборів членів нової управи, або з хвилиною, коли вертається до урядування при-пинений в урядуванні віят — бурмістр — прези-

дент міста — або їх заступники. Рішення у справі покликання і особистого складу тимча-сової управи видає воєвода (повітовий старо-ста), заслухавши думки воєвідського (повіто-вого) відділу.

Влада, покликана до затвердження вибо-рів, управнена покликати тимчасового віята — бурмістра — президента міста, — а в разі по-треби і їх заступників, коли волюсьна — міська — рада є розв'язана, а мандати віята — бурмістра — президента міста — вигасли, або ті особи свої мандати зложили, або їх атратили, або коли їх припинено у виконуванні служби.

Тимчасовий віят — бурмістр — президент міста — виконує самостійно під особистою від-повідальністю при допомозі решти членів управи і функціонерів волюсьної — міста.

Та сама влада має право установити при-них і під їх проводом прибічну раду з потріб-ної кількості осіб, що мають право вибираль-ності до волюсьної — міської — ради. Якщо надзірна влада не означає ближче компетен-ції прибічної ради, є вона органом, покликаним до видання опінії, якої засягає тимчасовий віят — бурмістр — президент міста — у всіх справах, що вимагають постанови волюсьної — міської — ради.

Тимчасова управа лучить у собі обсяг ді-яльності управного і рішального органу з об-меженням, про які ми вище говорили. Тимчасо-стату службових становищ і бюджету нових установ і підприємств, а існуючі може зачи-яти тільки тоді, коли дістане на це згоду надзір-ної влади.

Тимчасова управа може приймати у межах етату службових становищ і бюджету нових службовиків тільки на час, що не переступає речини біжучого бюджету, або під умовою розв'язання службових азамин за тримісячною виповіддю. Приймати на довгий час або на по-стійне, а також звільняти службовиків, може вона тільки тоді, коли дістала на це згоду над-зірної влади.

Функції тимчасової управи у повітовому самоуправному зв'язку у випадку розв'язання повітової ради і повітового відділу виконує од-ноособово повітовий староста з тим самим об-меженням, які торкаються тимчасової волюсь-ної — міської — управи.

Платню для тимчасового віята — бурмі-стра — президента міста — і їх заступників ви-значає властива надзірна влада з фондів волюсь-ної — міста — і не може бути вона вища, як платня їх попередників. Пос. д-р Ст. Баран.

Комуністична організація на Буковині.

На основі інформації червонової сігу-ранції ласький воєнний суд відкрив на Буковині комуністичну організацію і арештував її членів. Червонової адвоката д-ра Талера обвинува-чують, що він був провідником організації. Між арештованими є студентка правничого відділу червонової університету Діана Адельберт і лікарка хемії Мірош Юліян. Арештовано і болгарина Бориса Іванова, якому намагаються по-

він поширював між українським населенням ко-муністичну літературу та він білшовицьку пропаганду. Разом арештовано досі 60 осіб, а між ними є комуністичну агентку, відому під іменем Татяна. Слідство доведеться майже до кінця. У ве-ресні відбудеться в Яссах судово розправа.

Докладом пошани для поляглих героїв є жертва на хорому воєнних могилах українських боєців!

(Докінчення буде).

Оборонець для підпальників райхстагу.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. Бюро Вольфа повідомляє, що обвинувачені у зв'язку зі справою підпалів райхстагу одержали оборонців з уряду. Визначених президентом карного суду в державному трибуналі. Оборонці буде вести трьох адвокатів з Липська: Зонфарт, Гусер і Тайхерт.

З міродатних кол підкреслюють, що згідно з приписами карної процедури іменування оборонців з уряду було краще, бо обвинувачені не скористали з прислужуючого їм права вибору та з уваги на недалекий речинєць розправи.

Америка розбила господарську конференцію.

ЛЬОНДОН, 29. 7. ПАТ. Делегації різних держав, що приїхали були на світову господарську конференцію, вже розійшлися. Французький міністр скарбу Боне перед відходом мав розмову з кореспондентом „Парі-Міді“. Міністр заявив: Коли я їхав до Лондону, тоді всі уряди були згодні в справі стабілізації валют. Жалуємо ду-

же, що тієї справи не подавано. „Парі-Міді“, коментуючи цю розмову, стверджує, що заява Бонета вказує виразно на властиву причину розбиття конференції, яка не всіли була досягнути ніяких успіхів, тому що Зл. Держави відмовилися загарантувати стабілізацію долара.

Еспансько-радянські торговельні взаємини.

З Лондону повідомляють, що у зв'язку з визнанням Еспанією Радянщини буде створене окреме еспансько-радянське товариство задля сфінансування взаємної товарної виміни. Еспанія має закупити більшу кількість вафли для

своїх флотів. Французька преса звертає увагу, що визнання Радянщини Еспанією улекшила французьку дипломатію, з якою тісно співпрацює еспанська.

Арештування комуністів у Німеччині.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. У Дармштадті поліція відкрила великий магазин зброї та вибухових матеріалів. 14 комуністів арештовано. У Вуперталі арештовано 6 осіб під закидом, що приготували замах на націонал-соціалістичного президента поліції.

БЕРЛІН, 29. 7. ПАТ. „Берзен Курір“ повідомляє, що поліція відкрила в рурському басейні таїну комуністичну організацію, якої центром була в Есені. Провідників організації арештовано. Підчас ревізії в їхніх мешканнях сконфісковано 5.000 членських легітиматій. Організація розвивала діяльність в цілому басейні. В Бохумі арештовано 30 комуністів, конфіскуючи картотеку з адресами членів організації.

ЕСЕН. У Боторпі (Вестфалія) поліція знайшла магазин ручних гранат, що належав до комуністів, та велику кількість крісової муніції. Арештовано кількох комуністів.

Трудний поворот ген. Бальбо.

ЛЬОНДОН, 29. 7. ПАТ. На основі одержаних вісток з Нової Землі, відлет ескадри ген. Бальбо до Європи покищо відложено. Атмосферичні умовини на Атлантичеськім океані так погіршилися, що розпочинати лет неможливо.

Револьта в Індіях.

ЛЬОНДОН, 29. 7. ПАТ. Здоши північно-західної границі Індії ширяться револьта тузілських племен. Останні вістки з того терену вказують, що сутички мають грізний характер. В Пеннабі сконцентровано 4.000 війська. Вислано теж сильні відділи за границю Афганістану.

По широкому світі.

— Наслідком конфлікту за плату між робітниками і союзом фабрикантів шовкового промислу робітничі союзи в Нью Йорку оголосили страйк, що обіймає 70.000 осіб.

— У відповідь на знищення дуба Гінденбурга засадженого 1. травня ц. р. на полях Темпельгофу, тайна політична поліція наказала, щоб усім комуністам, які знаходяться в пруських азианцях і концентраційних таборах, не давати гри дні обиду.

— До Варшави приїхала делегація латвійської ескадри з Ідині, ватача представниками латвійської влади.

— До Кракова приїхали 34 французьких інженерів, щоб оглянути копальні соли у Велічці.

— Мадарський прем'єр Гембеш після конференції в Мусолінієм вернув із Риму до Будапешту.

Щоби «бізнес» ішов.

З Нью Йорку повідомляють, що сенатор Барух, один із близьких співробітників преа. Рузвельта, підчас свого побуту в Європі має відбутися конференція з Літвіновим в справі визнання Радянщини Зл. Державами. Американський уряд хоче приспінити визнання з огляду на те, що Франція з Англією ведуть тепер переговори з Радянщиною в справі торговельної угоди. Така умова на думку ньюйорської преси може вплинути неможливо на американсько-радянські взаємини.

Політичний фермент в Румунії.

Провід румунської ліберальної партії розіслав своїм організаторам обіжники, яким скликав їх на нараду, яка відбудеться 16. серпня в домі голови партії І. Дуки в Молдарештах. Обмірковують загальне положення в Румунії, після чого буде оголошений маніфест до всього населення. В маніфесті ліберальна партія заявить, що після невдачі економічної конференції в Лондоні, вона починає боротьбу за повалення теперішнього уряду. Для цієї боротьби виконний комітет утілює план кампанії, якої завершенням буде велика демонстрація в Букарешті. Описав І. Дука піде до короля і пропонує йому письмом, в якому ліберальна партія висує програму оодороження відносин в державі.

Одночасно розпочала акцію консервативна партія. Провідник консервативів Грігорій Філіпеску відбув минулої неділі в Плоештах віче, де висував теперішнє політичне положення й заявив, що в осені ц. р. відбудуться вибори до румунського парламенту. На основі вислідів цих виборів повстане коаліційний уряд з усіх партій. Зачувати, що Філіпеску має відвідати провідника селянської партії, д-ра Маніва в Бадачінах.

Французькі втрати в Альжирі.

КАЗАБЛАНКА, 29. 7. ПАТ. Підчас давлення заворушень в горах середнього Атласу французькі відділи потерпіли великі втрати людьми. М. і. впаав пор. Манген, син відомого героя світової війни, кільканацять воїнів в вбитих і 40 рабених.

Чи ж це можливе?

Неймовірні чутки про спробу підпалу літних таборів на Остродорі й Соколі.

Від достовірної особи, що прибула на днях з Долиниці, довідуємося таке. Ще поки засновано оба табори Т-ва Вакаційних Осель, на Остродорі й Соколі, якась невидима рука згуртувала кільканацять наших горепатріотів і почала заважати агітацію проти висилки дітей в ці табори. Ця агітація проходила так, що до батьків, які задумували вислати до згаданих таборів дітей, приходили якісь люди, представляли себе студентами, заявляли, що табори — це хулівська імпреза і намагалися вмовити в людей, що чесні батьки дітей туди не пішли. Наслідки цього були такі, що зголошена кількість учасників несподівано впала, сьогодні табір хлопців має 20, а дівчат 80 „таборитів“ — але проте табори існують і працюють. Цього було цій „невідомій руці“ забагато: якась група молодців, що називала себе націоналістами, почала почувати у шатрах між обома таборами, висилала в табори своїх висланців, що намагалися учасників таборів відмовити, а коли це не дало вислуду і агітатори дістали належну відправу, почали вони просто віджогуватися, що табори підпалить. І справді ночами підходили до таборів якісь люди, а управа таборів мусіла аж викликати зі Львова кілька довірених собі осіб та виставляти із них і зі старших, що були в таборі, варту біля нього через кілька ночей. Щойно коли двох припаланих уночі типів потурбовало, шатра перекочували даліше і в таборах запанував спокій, що триває до сьогодні.

Реформацькі пігулки Черниць
з маркою
ВІДОМІ ВІД 1602 РОКУ.
Управляють шлунок, хоронять ревматизму, терпіння печини, відносно опастості, артритизму, панирків, лагодять гемороїди, прочищають кров і для осіб схильних до ожиріння і лагідним прочищають засоруження.
Вжити 1 до 2 пігулки на ніч.
Ціна пуд. зол. 1.35 виробу аптекарі ТУШИНСЬКОГО, Варшава, вул. Смильська ч. 22. — Домагатися з „Черниць“

НОВИНКИ

— Перед тижнем відкрила фабрика „Фортуна Нова“ свою власну крамницю з солодомашин при вул. Руській ч. 20 (лім Дністра). Просимо наше Громадянство не забувати на неї.

— **Ukrainica.** Найбільший есперантський часопис „Heroldo de Esperanto“ ч. 28. з 16. липня ц. р. помістив статтю „Ivan Franko — Mezo ukraina naci“ („Іван Франко — Мойсей українського народу“, написану Тадеєм Скотинським. Статтю прикрашує портрет Івана Франка з його автографом і знимка надгробника.

— Під увагу Центросоюзові. В Підгайцях, як нас повідомляють, українські дітвара не можуть вишивати вишивок, бо в Підгайцях не купити нитки „Д. М. Ц.“ Хібаж ми мусимо бути залежними навіть у такій дрібниці від жидів, які з приводу „бойкоту“ німецьких виробів не спроваджують ниток „Д. М. Ц.“? До того ж цього року можуть використати несовісні спекулянти та закидати нитками „краєвого виробу“ — давши етикетку — „нитки Д. М. Ц.“ Але тоді народне мистецтво дуже потерпить на тому.

— „Учительська Каса“ на добродійні ціли. Дітки на добродійні ціли зі свого чистого зиску за р. 1932 виплатить „Учительська Каса“ (Львів, Якуба Стшеме ч. 11) по 15. серпня 1933. За належимо виготовленням поквитованням дистанції: 1) В. П. У. В. на „Допомоговий Фонд“ 100 зол., 2) Р. Школа 100 зол., 3) Пов. Союз „Кр. Р. Ш.“ у Львові 25 зол., 4) „Просвіта“ 25 зол., 5) Укр. інваліди 25 зол., 6) Т-во Письм. і Журн. ім. І. Франка 25 зол., 7) Нац. Фонд Укр. Літератури 25 зол., 8) Комітет будови надгробника Ів. Фр. 25 зол., 9) Нац. Музей 25 зол., 10) Шпиталь ім. Митропол. Шептицького 25 зол., 11) Захоронка 25 зол., 12) Комітет будови церкви СС. Василя, при вул. Потоцького 25 зол., 13) Вак. Оселі 25 зол. Названі вище установи мають самі без окремого повідомлення зголоситися по відбір призначеного їм датку.

— Масова редукція в залізничній службі. В залізничних колах викликала велике враження звістка, що з днем 1. серпня буде звільнених хвиля 2.000 урядників, а саме замужних і розвіз, що дістають аліментацию. Зредуковано теж багато урядовців, причому ті, що не мають ширитальної вислуги, дістануть півторарічну виплату.

— Територіальні зміни в окружних судах. Появився розпорядок президента Річпосполитої про зміну території окружних судів у Чорткові і Станиславові. Городські суди в Бучачі, Монастирських і Потоці Золотому на основі того розпорядку вилучено з окружного суду Станиславові і прилучено до окружного суду Чорткові. Розпорядок обов'язує від 1. січня 1934 р.

— Вислужені підстаршини мають перше місце. Рада міністрів видала розпорядок, на основі якого при обсаді станович нижчих державних і самоврядних службовців у Польщі мають першество вислужені військові підстаршини з відповідними кваліфікаціями. При естерстві військових справ встановлюється спеціальна комісія, що буде кваліфікувати кандидатів на цивільні посади.

— Польсько-радянські взаємини. З Варшави виїде в найближчому часі до Москви делегація польських ремісників. В делегації візьмуть участь представники ремісничих палат і фабрик з ремесла кравецького, шевського, шкарп'яницького виробів. Підчас побуту в Радянщині, обчисленого на 10 днів, будуть перекладати переговори в справі більших замовлень на ремісничі вироби.

— Львівська хроніка. На вул. Городецькій змохид, ведений шофером В. Шаалінським, зрешта купця Якова Каца, який помер опісля шпиталю. Шофера арештовано. — П. Гоміш-вельський, жіноці директора, виврав якийсь запис на вулиці торбинку з грошми і отік. — На Кларові повісився кімнатний майя Йосиф Віклар з причини родинних невгод.

— Арештування комуністів. Львівська поліція арештувала трьох комуністів: Мих. Левицького, Йос. Суляндя і Солом. Лайштій. Переведена у них ревізія ствердила, що вони займалися комуністичною агітацією.

РУДЕЧЧИНА.

тора цілої авантюри. Коли успокоїлося після рефрени д-ра Гайдука реферували ще оо. С. Кудачинський і Павліш, опісля виступали хори з Купнович Старий і Зародука (25 км. від Купнович), декламація «Камінь» виголошена місц. селянином Іваном Віталюком, кілька народні забави. Яка причина цієї авантюри? Вони в дані села були колись радикальними, опісля селаробівськими-комуністичними, а тепер студенти робота з націоналістів. А що у націоналістів кожна робота, а через них пранжована, хрунівська, то, як говорять, вставши вказівки зі Львова розбити свято «Сіда Гомеда» старання його розбити, а п. Рогуцький підтримує наміри.

КОМУНІКАТ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНОГО СУБРЕФЕРАТУ
Л. Субреферат подає до відома устіймені ретини
змалювань.

16. вересня — субота пополудне година 16. 17. вересня — неділя рано год. 9. попол. год. 16. у Львові на площі „Сокола-Батька“.

Мужчини: Біги: 100, 200, 400, 800, 3000, 10 тис.
Гімнастика: 4×100, 100 × 200 × 300 × 400. Скоки: вгору,
далеко, жерданка. Мети: диск, куля, ратина.

Жінки: Біги: 60, 100, 200, 800. Гічні: 4×100 , $100 \times 200 \times 800$. Скоки: вгору, вдаль. Мети: диса, кук.

Нагороди: Мужеська мандрівна нагорода за жіноче мистецтво — фонд „Українська Кооперативна Організація“. Жіноча мандрівна нагорода за духовне мистецтво — фонд „Союз Українок“.

15. жовтня ц. р. у Львові на площі „Сокола-Батяра”
III. Краєвий пятизмаг жінок.

IV. День штафет муж. і жін.

Крім цього плановані ще міжмістові змагання між

речини остаточно неустійливі, а будуть подати лише до відома клубів.

2. і 3. вересня ц. р. у Львові, організує У.С.С.Р. ставі „Світель“.

відбудуться у Львові від 27. VIII — 3. IX.

Чх. ...
Л. прем
кабинету
Псков